

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ผู้วิจัยจะนำเสนอสาระสำคัญตามลำดับ คือ จุดมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้รายละเอียดต่อไปนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาใน 2 ประเด็น คือ ความเหมาะสมสมของค่าคะแนน และความเหมาะสมสมของแนวทางการให้คะแนน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารของสถานศึกษาเอกชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจำนวน 326 ท่าน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารของสถานศึกษาเอกชนที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจำนวน 180 ท่าน ซึ่งได้จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างทางท้าโภ ตามนั้น ที่ระดับ $e = 0.05$

ขั้นตอนการวิจัย ผู้วิจัยแบ่งการดำเนินงานเป็น 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นศึกษา/วิเคราะห์ ขั้นสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ขั้นตรวจสอบเครื่องมือ ขั้นปรับปรุงเครื่องมือ ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นวิเคราะห์ สรุปผล และอภิปราย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ในประเด็นความเหมาะสมสมของค่าคะแนน และแนวทางการให้คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามพร้อมแบบของคิดแสตมป์เพื่อส่งกลับคืนให้กลุ่มตัวอย่าง หลังจากจัดตั้ง 2 สัปดาห์ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดตามผู้บริหารที่ยังไม่ได้ส่ง

แบบสอบถามกลับ โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 4 สัปดาห์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่สมบูรณ์จำนวน 174 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.67

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS for windows โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปรินาม ใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอด้วยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

ผลการสอบถามผู้บริหารสถานศึกษาอุปกรณ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ประกอบด้วย 3 ตอน ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุปดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาอุปกรณ์

ผู้บริหารสถานศึกษาอุปกรณ์จำนวนทั้งสิ้น 174 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สูงกว่าปริญญาตรี ประสบการณ์การทำงานด้านการบริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่มีประสบการณ์มากกว่า 15 ปี และหน้าที่หลักในการปฏิบัติงานด้านการศึกษาส่วนใหญ่ เป็นครูใหญ่

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาอุปกรณ์ เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนสำหรับองค์ประกอบ และรายการย่อยของค่าคะแนนที่ความเป็นเลิศด้านการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาอุปกรณ์มีความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าคะแนนรวม 1000 คะแนน มีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมค่าคะแนนขององค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ ส่วนใหญ่มีความเหมาะสมมากอย่างยิ่งจำนวน 6 จาก 7 ค่าคะแนนขององค์ประกอบ กือ การให้ความสำคัญเก็บบุคลากรและหน่วยงานย่อยซึ่งมีค่าคะแนน 85 คะแนน ผลการดำเนินงานซึ่งมีค่าคะแนน 450 คะแนน การบริหารกระบวนการซึ่งมีค่าคะแนน 85 คะแนน ภาวะผู้นำซึ่งมีค่าคะแนน 120 คะแนน การวางแผนกลยุทธ์ซึ่งมีค่าคะแนน 85 คะแนน และการให้ความสำคัญกับนักเรียนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ใช้บริการซึ่งมีค่าคะแนน 85 คะแนน มีเพียงองค์ประกอบเดียวที่ค่าคะแนนมีความเหมาะสมมาก กือ สารสนเทศและการวิเคราะห์ซึ่งมีค่าคะแนน 90 คะแนน

การพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมค่าคะแนนของแต่ละองค์ประกอบ และรายการย่อยสรุปได้ดังนี้

ค่าคะแนนของภาวะผู้นำซึ่งมีค่าคะแนนรวม 120 คะแนน มีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง ด้านค่าคะแนนของการย่อย 2 รายการ ทั้งหมดมีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง กือ รายการย่อยที่ 1

ภาวะผู้นำด้านองค์กรซึ่งมีคะแนน 80 คะแนน และรายการรุ่ยข้อที่ 2 ความรับผิดชอบต่อสาธารณะซึ่งมีค่าคะแนน 40 คะแนน

ค่าคะแนนของการวางแผนกลยุทธ์ รวม 85 คะแนน มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ส่วนด้านค่าคะแนนของรายการรุ่ยข้อ 2 รายการ มีเพียง 1 รายการย่อมมีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ก็อรายการรุ่ยข้อที่ 2 การปรับใช้กลยุทธ์ซึ่งมีค่าคะแนน 45 คะแนน สำหรับรายการรุ่ยข้อที่ 1 การพัฒนากลยุทธ์ซึ่งมีค่าคะแนน 40 คะแนน มีความหมายสมมาก

ค่าคะแนนของการให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ใช้บริการ รวม 85 คะแนน มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ด้านค่าคะแนนของรายการรุ่ยข้อ 2 รายการ มีเพียง 1 รายการย่อมมีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ก็อ รายการรุ่ยข้อที่ 1 ความรู้ด้านความต้องการที่สำคัญและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ใช้บริการซึ่งมีค่าคะแนน 40 คะแนน ส่วนรายการรุ่ยข้อที่ 2 ความสัมพันธ์และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งมีค่าคะแนน 45 คะแนน มีความหมายสมมาก

ค่าคะแนนของสารสนเทศและการวิเคราะห์ รวม 90 คะแนน มีความหมายสมมาก ด้านค่าคะแนนของรายการรุ่ยข้อ 2 รายการ ทั้งหมดมีความหมายสมมาก ก็อ รายการรุ่ยข้อที่ 2 การจัดการสารสนเทศซึ่งมีค่าคะแนน 40 คะแนน และรายการรุ่ยข้อที่ 1 การวัดและการวิเคราะห์ การปฏิบัติงานซึ่งมีค่าคะแนน 50 คะแนน

ค่าคะแนนของการให้ความสำคัญกับบุคลากรเด่นหน่าวางงานย่อช รวม 85 คะแนน มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ด้านค่าคะแนนของรายการรุ่ยข้อ 3 รายการ ทั้งหมดมีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ก็อ รายการรุ่ยข้อที่ 2 การศึกษาการอบรมและการพัฒนาบุคลากรและหน่าวางงานซึ่งมีค่าคะแนน 25 คะแนน รายการรุ่ยข้อที่ 3 ความเป็นอยู่ที่ดีและความพึงพอใจของบุคลากรและหน่าวางงานซึ่งมีค่าคะแนน 25 คะแนน และรายการรุ่ยข้อที่ 1 ระบบงานซึ่งมีค่าคะแนน 35 คะแนน

ค่าคะแนนของการบริหารกระบวนการ รวม 85 คะแนน มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ด้านค่าคะแนนของรายการรุ่ยข้อ 3 รายการ ทั้งหมดมีความหมายสมมาก ก็อ รายการรุ่ยข้อที่ 2 การบริการนักเรียนซึ่งมีค่าคะแนน 20 คะแนน รายการรุ่ยข้อที่ 1 กระบวนการออกแบบและจัดการศึกษาซึ่งมีค่าคะแนน 50 คะแนน และรายการรุ่ยข้อที่ 3 กระบวนการสนับสนุนซึ่งมีค่าคะแนน 15 คะแนน

ค่าคะแนนของการดำเนินงาน รวม 450 คะแนน มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ส่วนด้านค่าคะแนนของรายการรุ่ยข้อ 5 รายการ มีเพียง 2 รายการย่อมมีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ก็อ รายการรุ่ยข้อที่ 5 ประสิทธิผลขององค์กร ซึ่งมีค่าคะแนน 70 คะแนน และ รายการรุ่ยข้อที่ 1 ผลการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งมีค่าคะแนน 200 คะแนน ค่าคะแนนส่วนใหญ่มีความหมายสมมาก

จำนวน 3 รายการย่อจาก 5 รายการย่อขึ้น คือ รายการย่อที่ 4 ผลงานด้านบุคลากรและหน่วยงาน ย่อชื่นี้มีค่าคะแนน 70 คะแนน รายการย่อที่ 2 ผลด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชื่นี้มีค่าคะแนน 70 คะแนน และรายการย่อที่ 3 ผลงานด้านงบประมาณ การเงินและตลาดซื้อขายที่มีค่าคะแนน 40 คะแนน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการให้คะแนนในการดำเนินงานและการปรับใช้ และผลลัพธ์ของเกณฑ์ความเป็นอิสระด้านการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ของแนวทางการให้คะแนน ในการพิจารณาสภาพการดำเนินงานส่วนที่เป็นวิธีการดำเนินงานและการปรับใช้ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ด้านระดับคะแนนทั้งหมดแบ่งออกเป็น 6 ช่วงระดับคะแนน มี 3 ช่วงระดับคะแนนมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากอย่างยิ่ง คือ ช่วงระดับคะแนน 90% - 100%, 70% - 80% และ 50% - 60% และอีก 3 ช่วงระดับคะแนนมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก คือ ระดับคะแนน 30% - 40%, 10% - 20% และ 0%.

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการให้คะแนน ในการพิจารณาสภาพการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวกับผลลัพธ์ โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก ด้านระดับคะแนนซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ช่วงระดับคะแนน มี 2 ช่วงระดับคะแนนมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากอย่างยิ่ง คือ ระดับคะแนน 90% - 100% และ 70% - 80% ส่วนช่วงระดับคะแนนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก 4 ช่วงระดับคะแนนจาก 6 ช่วงระดับคะแนน คือ ช่วงระดับคะแนน 50% - 60%, 30% - 40%, 10% - 20% และ 0%

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับความเหมาะสมของเกณฑ์ความเป็นอิสระด้านการจัดการศึกษา มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย จำนวน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมค่าคะแนนของเกณฑ์ความเป็นอิสระด้านการศึกษา คือ ค่าคะแนนขององค์ประกอบหลักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง ส่วนค่าคะแนนของรายการการย่อส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก

2. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ของแนวทางการให้คะแนนในส่วนของการประเมินสภาพวิธีการดำเนินงานและการปรับใช้ และการประเมินสภาพ

ผลลัพธ์ของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา โดยภาพรวมมีความหมายสมมาก และช่วงระดับคะแนน 6 ช่วงของการประเมินการดำเนินการและการปรับใช้ มี 3 ช่วงมีความคิดเห็นว่า หมายความมากอย่างยิ่ง สำหรับการประเมินผลลัพธ์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความหมายสมมาก ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายสมค่าคะแนนของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา คือ ค่าคะแนนขององค์ประกอบหลักส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง ส่วนค่าคะแนนของรายการการย่อยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า มีความหมายสมมาก

จากผลการวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายสมของค่าคะแนนของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยค่าคะแนนของ 7 องค์ประกอบหลัก ค่าคะแนนขององค์ประกอบส่วนใหญ่มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง คือ การผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกิจกรรมและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สารสนเทศและการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญกับบุคลากรและหน่วยงานย่อย การบริหารกระบวนการ คณะกรรมการดำเนินงาน ยกเว้นค่าคะแนนของด้านสารสนเทศและการวิเคราะห์มีความหมายสมมาก ซึ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความหมายสมขององค์ประกอบของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ดังนั้นจึงสามารถอภิปรายความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับความหมายสมในส่วนนี้ได้ 2 ประเด็น คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายสมขององค์ประกอบของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาส่วนใหญ่มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง และความคิดเห็นเกี่ยวกับความหมายสมของค่าคะแนนองค์ประกอบ ของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าความหมายสมมากอย่างยิ่ง

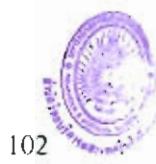
1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชนเกี่ยวกับ ความหมายสมขององค์ประกอบของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ส่วนใหญ่มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง

โดยภาพรวมแล้วความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับความหมายสมขององค์ประกอบว่า มีความหมายสมมากอย่างยิ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของเกร格 (Greg. 1994 : Preface) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบของกระบวนการทัศน์การบริหารสู่ความเป็นเลิศมีแนวคิดสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ การมุ่งให้ความสำคัญกับลูกค้าโดยการสร้างกลยุทธ์ ระบบและการบริหารองค์กร และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดการบริหารคุณภาพของนักวิชาการหลายคน เช่น วิจูรย์ สินะโชคดี (2541 : 18-20) ; สมศักดิ์ ตลอดพิทักษ์ (2539 : 37) ; ศุภลักษณ์ เศษชະพานิช (2544 : 20) ; พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ (2540 : 21) ; ทอร์บิน (Torbini. 1993 : 9) ; ธรรมศาสต์

(Hradesky. 1996 : 2-3) ; ปริทรรศน์ พัฒนาธุรกิจ (2539 : 5) ; เดล (Dale. 1994 : 1) เมอร์รี (Izadi, Kashef and Stadt. 1996 ; citing Berry. 1991. *Managing the Total Quality Transformation*) และไฮคลตี้ (Izadi, Kashef and Stadt. 1996 ; citing Hoyle. 1994. *ISO 9000 Quality System Handbook*) ที่กล่าวไว้โดยสรุปว่า เป็นระบบการบริหารที่เน้นคุณภาพเพื่อส่งมอบคุณค่าสู่ลูกค้า โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของหัวผู้บริหารและพนักงาน และการปรับปรุงการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักการการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จของนักวิชาการหลายท่าน เช่น วิจารย์ สมชัย โชคดี (2541 : 20-21) ; สมศักดิ์ คลประสิทธิ์ (2540 : 17) ; ศุภลักษณ์ เศษะพานิช (2544 : 44) ; พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ (2540 : 27) ; เทนเนอร์และเด托โร (Tenner and Detoro. 1992 : 31) ; สมจิต พิริยะประภาคุณ (2539 : 34) ; สถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติอเมริกา (Baldridge National Quality Program. 2001 : 1) ; เดล (Dale. 1994 : 2) และบาร์ตอลและมาเรตติน (Bartol and Martin. 1998 : 546-548) ที่กล่าวโดยสรุปว่า การบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จนี้หลักการสำคัญ 3 ประการ ประกอบด้วย การมุ่งเน้นให้ความสำคัญให้เกิดความพึงพอใจในระยะยาว การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารระดับสูงต้องมีความมุ่งมั่นและผูกพันกับการปรับปรุงอย่างแท้จริง และทุกคนในองค์กรต้องมีส่วนร่วมในการปรับปรุงคุณภาพ สอดคล้องกับองค์ประกอบของ TQM ซึ่งนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ ได้แก่ พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ (2540 : 25) ; ออคแลนด์ (Oakland. 1998 : 333) ; วีรพจน์ ลือประสิทธิ์ศักดิ์ (2540 : 103-116) ; สถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติอเมริกา (Baldridge National Quality Program. 2001 : 11) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2540 : 116-118) ที่กล่าวโดยสรุปว่าองค์ประกอบของ TQM ประกอบด้วย ภาวะผู้นำ เอกจันงบัณฑุ์มั่นและความผูกพันที่มีต่อกุณภาพของทุกคนในองค์กร โครงสร้างขององค์กรที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพ การปลูกฝังแนวคิด TQM ระบบการบริหารคุณภาพ เครื่องมือและเทคนิคต่างๆ การประเมินผลและการติดตามความก้าวหน้า การให้รางวัล และระบบการติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับรูปแบบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทยที่วีรพจน์ ลือประสิทธิ์ศักดิ์ (2542 : 119) ได้รวมรวมและจัดกลุ่มตามแนวคิดที่ใกล้เคียงกันไว้หมวดเดียวกัน ดังนี้ การมุ่งลูกค้าและตลาด ภาวะผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ การบริหารกระบวนการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การใช้ประโยชน์ของข้อมูลและเทคโนโลยี และผลลัพธ์ทางธุรกิจ นอกจากนี้สอดคล้องกับองค์ประกอบหลักที่กำหนดโดยสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยีแห่งชาติอเมริกา (Baldridge National Quality Award. 2001 : 5) ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ภาวะผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด สารสนเทศและการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญแก่บุคลากรและหน่วยงานย่อย การบริหารกระบวนการ และผลการดำเนินงาน

จากการพิจารณาด้านการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ศอคคล้องกับงานวิจัยของศุภลักษณ์ เกษชะพานิช (2544) ที่พบว่าองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ ในโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา มี 3 ส่วน คือ ตัวผลัดคันซึ่งประกอบด้วยภาวะผู้นำของผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการและครูใหญ่ ระบบซึ่งประกอบด้วยสารสนเทศและการวิเคราะห์ กลยุทธ์ และการวางแผนปฏิบัติงาน การพัฒนาและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ และการบริหารกระบวนการ และเป้าหมายซึ่งประกอบด้วย ผลงานของโรงเรียนโดยเน้นในเรื่องคุณภาพของนักเรียน และความพึงพอใจของผู้เรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ (2540) ซึ่งนำรูปแบบ TQM มาใช้ในสถานบันอุดมศึกษาเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยสมมูลค์แบบประกอบด้วย 8 ขั้นตอน คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจ TQM สร้างทีมนำร่องเป็นตัวอย่าง นิยาม สำรวจความต้องการผู้ใช้บริการ สร้างวิสัยทัศน์และกำหนดภารกิจ ระบบรางวัล กำหนดแผนการดำเนินการ จัดตั้งทีมขับเคลื่อน สร้างความสัมพันธ์ระหว่างทีมขับเคลื่อน และรายงาน สมัชชา คณะกรรมการประสิทธิ์ (2539) นำเสนอรูปแบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด สรุปได้ว่า รูปแบบระบบการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในสำนักงานศึกษาธิการ จังหวัด สรุปได้ว่า รูปแบบระบบการบริหารคุณภาพแบบ TQM ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ แนวคิดและหลักการ โครงสร้างระบบงาน และขั้นตอนการดำเนินงาน แนวคิดและหลักการ ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของระบบ TQM หลักการของระบบ ลักษณะพื้นฐานการบริหารแบบ TQM และองค์ประกอบขององค์กรตามระบบ TQM ศอคคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศของชิปเปนโกรเวอร์ (สมศักดิ์ คลประสีทธิ์. 2539 : 126 ; อ้างอิงจาก Shipengrover. 1994) ; สเตฟเฟ่น (Stephen. 2000) ; โฮ华ร์ด (Howard. 1996) ; ชัชกาส เพื่อนหลวง (Chatchapas Fuinlong. 2000) ; ลาฟีเออร์ (Lafeur. 1996) และมิลเลอร์ (Miller. 1993) ที่ใช้องค์ประกอบด้านๆของรูปแบบ TQM ซึ่งใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารทั่วทั้งภาคธุรกิจอุตสาหกรรม นาประยุกต์ใช้กับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ดังนั้นสรุปได้ว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับความเหมาะสมสมขององค์ประกอบของเกณฑ์ความเลิศด้านการศึกษามีความเหมาะสม ซึ่งประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก คือ ภาวะผู้นำ การวางแผนกลยุทธ์ การให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ใช้บริการ สารสนเทศและการวิเคราะห์ การให้ความสำคัญแก่บุคลากรและหน่วยงานย่อย การบริหารกระบวนการ และผลการดำเนินงาน นับเป็นองค์ประกอบของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาของ MBNQA ซึ่งเป็นแบบของการประเมินสู่ความเป็นเลิศ และเป็นองค์ประกอบหลักของการบริหารคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ ที่ใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหาร สำหรับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม

จากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการกำหนดองค์ประกอบของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาที่เหมาะสมนั้นสำคัญมาก เนื่องจากเป็นส่วนสำคัญที่สถานศึกษาออกแบบ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และพัฒนาศักยภาพการแข่งขันให้สูงขึ้นสู่มาตรฐานสากล เพื่อความอยู่รอดในปัจจุบันและอนาคตที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายหันมามุ่งเน้นกุญภาพมากขึ้น อย่างไรก็ตามสถานศึกษาของตนต้องดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเสมอ เพื่อสามารถตอบสนองทันต่อความต้องการที่เปลี่ยนแปลงของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้

1.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมของค่าคะแนนขององค์ประกอบเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง และค่าคะแนนรวมการบ่งชี้ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาของตน เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนรวม 1000 คะแนนมีความเหมาะสมมากอย่างยิ่ง และค่าคะแนนขององค์ประกอบส่วนใหญ่ (6 จาก 7 องค์ประกอบ) มีความเหมาะสมในระดับมากอย่างยิ่ง ได้แก่ กิจกรรมน้ำ 120 คะแนน การวางแผนกลยุทธ์ 85 คะแนน การให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด 85 คะแนน การให้ความสำคัญแก่บุคลากรและหน่วยงานย่อย 85 คะแนน การบริหารกระบวนการ 85 คะแนน และผลการดำเนินงาน 450 คะแนน มีเพียงค่าคะแนนขององค์ประกอบเดียวที่มีความเหมาะสมในระดับมาก นั่นคือ สารสนเทศและการวิเคราะห์ 90 คะแนน สำหรับค่าคะแนนของรายการข้อข้อส่วนใหญ่ (10 จาก 19 รายการย่อย) มีความเหมาะสมในระดับมาก ได้แก่ การพัฒนากลยุทธ์ 40 คะแนน (องค์ประกอบที่ 2) ความสัมพันธ์และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 45 คะแนน (องค์ประกอบที่ 3) การตัดและวิเคราะห์การปฏิบัติงาน 50 คะแนน การจัดการสารสนเทศ 40 คะแนน (องค์ประกอบที่ 4) กระบวนการออกแบบและจัดการศึกษา 50 คะแนน การบริการนักเรียน 20 คะแนน กระบวนการสนับสนุน 15 คะแนน (องค์ประกอบที่ 6) ผลงานด้านการให้ความสำคัญกับนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 70 คะแนน ผลงานด้านงบประมาณการเงินและการตลาด 40 คะแนน และผลงานด้านบุคลากรและหน่วยงานย่อย 70 คะแนน (องค์ประกอบที่ 7) ส่วนค่าคะแนนของรายการย่อย (9 จาก 19 รายการย่อย) ที่มีความเหมาะสมในระดับมากอย่างยิ่ง ได้แก่ กิจกรรมน้ำขององค์กร 80 คะแนน ความรับผิดชอบต่อสาธารณะ 40 คะแนน (องค์ประกอบที่ 1) การปรับใช้กลยุทธ์ 45 คะแนน (องค์ประกอบที่ 2) ความรู้ด้านความต้องการที่สำคัญและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ใช้บริการ 40 คะแนน (องค์ประกอบที่ 3) ระบบงาน 35 คะแนน การศึกษา การอบรมและการพัฒนาบุคลากร และหน่วยงาน 25 คะแนน ความเป็นอยู่ที่ดีและความพึงพอใจของบุคลากรและหน่วยงาน 25

คะแนน (องค์ประกอบที่ 5) ผลการเรียนรู้ของนักเรียน 200 คะแนน และประสิทธิผลขององค์กร 70 คะแนน (องค์ประกอบที่ 7)

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยข้างต้นพบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาอุบลฯ เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนน สอดคล้องกับการกำหนดค่าคะแนนของสถาบันมาตรฐานและเทคโนโลยี ในการกำหนดค่าคะแนนแต่ละองค์ประกอบ และการบัญชีของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา MBNQA และ การกำหนดค่าคะแนนของสถาบันเพิ่มผลผลิต ใน การกำหนดค่าคะแนนองค์ประกอบหลัก และรายการบัญชีของรางวัลคุณภาพแห่งชาติ TQA และเมื่อพิจารณาตามลำดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งข้อเรียงตามลำดับของแต่ละองค์ประกอบ พบว่าสอดคล้องกับเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาตามรูปแบบ MBNQA เรียงลำดับความสำคัญ ดังนี้ ผลลัพธ์ทางธุรกิจ 450 คะแนน ภาระผู้นำ 120 คะแนน สารสนเทศ 90 คะแนน การวางแผนกลยุทธ์ 85 คะแนน การให้ความสำคัญกับนักเรียน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและตลาด 85 คะแนน การให้ความสำคัญกับบุคลากรและหน่วยงานอื่น 85 คะแนน และการบริหารกระบวนการ 85 คะแนน แต่ไม่สอดคล้องกับรูปแบบของรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศไทยค่ายๆ เช่น SQA EFQA และ JQA ซึ่งทุกรูปแบบกำหนดให้ความสำคัญการมุ่งคุณค่าและคุณภาพมีคะแนนสูงสุด ส่วนองค์ประกอบที่เหลือของ SQA เรียงตามลำดับคะแนนมากไปน้อย ดังนี้ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ภาระผู้นำ ผลลัพธ์ทางธุรกิจ การบริหารกระบวนการ การวางแผนกลยุทธ์ และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลและเทคโนโลยี สำหรับลำดับคะแนนขององค์ประกอบที่เหลือของ EFQA เรียงตามลำดับคะแนนมากไปน้อย ดังนี้ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การบริหารกระบวนการ การผู้นำ ผลลัพธ์ทางธุรกิจ การใช้ประโยชน์ของข้อมูลและสารสนเทศ และการวางแผนกลยุทธ์ สำหรับลำดับคะแนนขององค์ประกอบที่เหลือของ JQA เรียงตามลำดับคะแนนมากไปน้อย ดังนี้ ผลลัพธ์ทางธุรกิจ ภาระผู้นำ การบริหารกระบวนการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การวางแผนกลยุทธ์ และการใช้ประโยชน์ของข้อมูลและสารสนเทศ และไม่สอดคล้องกับค่าคะแนนของรูปแบบ NAAC ซึ่งไม่ได้กำหนดเกณฑ์และค่าคะแนนของผลลัพธ์ด้านองค์กร รวมทั้งไม่ได้มีการพิจารณาด้านภาวะผู้นำเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยนำเข้า

พิจารณาด้านการศึกษาฯ วิจัยพบว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Howard (Howard, 1996) ที่ใช้รูปแบบของของ MBNQA เป็นเกณฑ์ในการพัฒนางานกิจกรรมนักเรียน และยืนยันว่า สร้างผลลัพธ์ที่มีคุณค่าให้กับองค์กร และฟริทซ์ (Fritz, 1993) ที่นำรูปแบบ MBNQA ใช้ประเมินคุณภาพของสถาบันคุณศึกษา พบว่า ทุกคนในทุกระดับมีความสนใจในการพัฒนาคุณภาพ หน่วยงานของตนเอง โดยอาศัยเกณฑ์ของ MBNQA เดี๋ยวนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อีเบสต์ (Ebest, 1996) ที่สรุปว่ากลุ่มที่มีอิทธิพลมากที่สุดในกระบวนการนี้ TQM ใช้ในโรงเรียน ได้แก่

ผู้บริหาร สเตฟเฟ่น (Stephen. 2001) ที่เสนอรูปแบบการจัดการด้านการศึกษา ซึ่งกำหนดค่าคะแนนให้มีความสำคัญเท่ากันทั้งปัจจัย กระบวนการ และผลลัพธ์ มิลเลอร์ (Miller. 1993) พบว่าความแตกต่างของการประยุกต์ใช้เกณฑ์ทั้ง 7 หมวดขึ้นกับขนาดของสถานศึกษา การแบ่งระดับใช้แนวทางการบริหาร สถานศึกษาน่าดึงดูดให้ความสำคัญในด้านสารสนเทศ การใช้ทรัพยากรบุคคล การประกันคุณภาพ และผลลัพธ์

ดังนั้นสรุปได้ว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าคะแนนของแต่ละองค์ประกอบและรายการย่อย ของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการจัดการศึกษามีความเหมาะสม เมื่อจากสอดคล้องกับค่าคะแนนของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการจัดการศึกษาของ MBNQA ซึ่งเป็นต้นแบบของการประเมินสถานศึกษาเพียงเกณฑ์เดียวเท่านั้น สำหรับการนำไปประยุกต์ใช้ของประเทศไทยฯ ได้มีการปรับปรุงค่าคะแนนของแต่ละองค์ประกอบ โดยพิจารณาจากความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ ขนาดของสถานศึกษา แนวทางการบริหาร บริบทขององค์กร และทรัพยากรต่างๆขององค์กร ทำให้เกิดการกำหนดค่าคะแนนของแต่ละองค์ประกอบที่ดีกว่ากันออกไป

จากการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความคิดเห็นว่าการกำหนดค่าคะแนนที่เหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการจัดการศึกษา ต้องพิจารณาถึงความแตกต่างของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาโดยใช้ทรัพยากรของตนเองอย่างแท้จริง เช่น ขนาดของสถานศึกษา และบริบทของสถานศึกษา เช่น สถานศึกษาในแต่ละสังกัดย่อมมีทรัพยากรและระบบการบริหารที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ควรกำหนดคะแนนและเป้าหมายความสำเร็จในทุกระดับของหน่วยงานข้อยอ่ายข้ออ้างชัดเจน เพื่อให้นักค้ากรทุกคนเข้าใจและร่วมพัฒนาอย่างมีเป้าหมายเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดด้วยกัน สำหรับคำอธิบายรายการย่อยต้องใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการให้คะแนนในส่วนของการประเมินสภาพการดำเนินงานและการปรับใช้ และการประเมินผลลัพธ์ของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมมาก และช่วงระดับคะแนน 6 ช่วงระดับคะแนนของการประเมินการดำเนินการและการปรับใช้ นิ 3 ช่วงมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมากอย่างยิ่ง สำหรับการประเมินผลลัพธ์ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมมาก

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน เกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการให้คะแนนซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นการประเมินสภาพของวิธีการดำเนินงานและการปรับใช้ และส่วนที่เป็นการประเมินด้านผลลัพธ์ ซึ่งแบ่งเป็น 6 ช่วงระดับ

คะแนน ได้แก่ 0%, 10-20%, 30-40%, 50-60%, 70-80% และ 90-100% โดยแต่ละช่วงมี ข้อความบรรยาย มีความหมายในระดับมากและมากที่สุดทั้ง 2 ส่วน ซึ่งสอดคล้องกับ แนวทางการให้คะแนนแบบรูบrik ที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายสอดคล้องกัน ได้แก่ ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540 : 54) ; สมศักดิ์ ภู่วิภาดาธรรมน์ (2544 : 7) ; คุณิสช์มีและ โบริช (Kubiszyn and Borich. 2000 : 11) ; อาจารย์ Hart (กรรมวิชาการ. 2546 : 5 ; ข้างอิงจาก Hart. 1995. **Portfolio Assessment**) ; มองกอล (Moskal. 2000 : 15) ; นิกโกร (Nitko. 2000 : 38) และโรนิส (Ronis. 2000 : 67) สรุปได้ว่า เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบrik ที่มีการกำหนดมาตรฐาน และคุณลักษณะของ มาตรฐานอย่างชัดเจน และเป็นเกณฑ์ที่มีความชื่อมต่อ กัน เพื่อใช้ประเมินกระบวนการ ผลผู้ติดตาม การปฏิบัติ สอดคล้องกับประเภทของการให้คะแนนแบบรูบrik แบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubric) ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้แยกประเภทของเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบrik แบบ แยกองค์ประกอบไว้ได้แก่ ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช (2540 : 55) ; กรรมวิชาการ (2546 : 7) ; ปรีเวนา ปีอาทิตย์ (2545 : 19) ; อาจารย์ Hart (กรรมวิชาการ. 2546 : 5 ; ข้างอิงจาก Hart. 1995. **Portfolio Assessment**) ; จูดิธ (Judith. 2000 : 9) ; มองกอล (Moskal. 2000 : 15) นิกโกร (Nitko. 2000 : 39) และโรนิส (Ronis. 2000) สรุปได้ว่า เกณฑ์การให้คะแนนโดยทั่วไปมี 2 รูปแบบ คือ เกณฑ์การให้คะแนน แบบภาพรวม (Holistic scoring rubric) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่พิจารณาโดยรวม ไม่มีการแยก ประเด็นย่อยๆ การให้คะแนนขึ้นอยู่กับคุณภาพของผลงานโดยรวม ซึ่งใช้เวลาการเรียนเดี่ยวนี้ สำนารถหารายละเอียดจุดเด่น และจุดพัฒนาได้ และเกณฑ์การให้คะแนนแบบแยกองค์ประกอบ (Analytic scoring rubric) เป็นเกณฑ์การให้คะแนนที่แยกประเด็นย่อยๆ ตามองค์ประกอบ และ กำหนดน้ำหนักคะแนนในแต่ละส่วน ให้เฉพาะมากแต่สามารถหารายละเอียดในการพัฒนาทุกด้าน ขององค์ประกอบหรือประเด็นย่อยได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวทางการให้คะแนนของเกณฑ์ ความเป็นเลิศด้านการศึกษาของ MBNQA (Baldridge National Quality Program. 2001 : 56) และรางวัลคุณภาพแห่งชาติ TQA (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2546 : 62) ซึ่งแบ่งประเด็นใน การพิจารณาแนวทางการให้คะแนนเป็น 2 ประเด็น คือ วิธีการดำเนินงานและการปรับใช้ และ ผลลัพธ์ โดยแต่ละประเด็นแบ่งระดับคะแนนออกเป็น 6 ช่วงระดับคะแนน ได้แก่ 0%, 10-20%, 30-40%, 50-60%, 70-80% และ 90-100% แต่ละช่วงแสดงถึงนิติค่าทางที่สำคัญ หรือคุณลักษณะเฉพาะ ของผลงานนั้น เพื่อพิจารณาคุณภาพของผลงานหรือผลการปฏิบัติงาน

พิจารณาด้านการศึกษางานวิจัย พบว่า ไม่มีงานวิจัยใดทั้งในประเทศไทยและในต่างประเทศ ที่ศึกษาเกี่ยวกับความเหมาะสมของแนวทางการให้คะแนนของเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษา จึงไม่สามารถอภิปรายผลการวิจัยนี้ในส่วนนี้ได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะของการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ แล้วข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป มีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ผู้บริหารสถานศึกษาอุகุชณ์ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพการเพิ่งขั้นสู่ระดับสาขาวิชา และสู่ความเป็นเลิศด้านการศึกษา ควรนำเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการประเมินตนเอง โดยพิจารณาในแต่ละประเด็นหรือองค์ประกอบ รู้ถึงดับความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ และแนวทางในการดำเนินงานสู่ความเป็นเลิศ เพื่อสร้างแนวทางการพัฒนาอย่างมีระบบโดยใช้ทรัพยากรขององค์กรอย่างแท้จริง เกิดการพัฒนาดูแลอย่างเป็นระบบคือเนื่องและยั่งยืน

1.2. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอุกุชณ์นำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดนโยบายพัฒนาสถานศึกษาอุกุชณ์สู่ความเป็นเลิศ

1.3. สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการพัฒนาระบบคุณภาพร่วมกับสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาฯ นำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณากำหนดเกณฑ์เพื่อประเมินสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศด้านการจัดการศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้สถานศึกษามีแนวโน้มของการบริหารการศึกษา และพัฒนาอย่างถูกแนวทาง และเป็นการพัฒนาระบบคุณภาพของการจัดการศึกษาจากการประเมินคุณภาพสู่ความเป็นเลิศ เพื่อยกระดับมาตรฐานการจัดการศึกษาสู่ระดับชาติ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรทำการศึกษาเพิ่มในกลุ่มประชากรอื่นๆที่มีบริบทการบริหาร และระบบการจัดการทรัพยากรที่แตกต่างกัน เช่น สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองท้องถิ่น รวมทั้งศึกษาเพิ่มเติมจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาอุกุชณ์ที่ผ่านการประเมินจากส่วนสห รอบแรก เป็นต้น

2.2. ควรทำการวิจัยเชิงทดลองค่อไปเพื่อพัฒนาเกณฑ์ความเป็นเลิศด้านการศึกษาให้สมบูรณ์มากขึ้น โดยจัดทำคู่มือการใช้ และพัฒนาดัชนีของเดลล์องค์ประกอบให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น